

ОБРАЗ МАЗЕПИ У ЖИВОПИСІ

Створений Джорджем Байроном романтичний образ українського гетьмана знайшов широке відлуння у мистецтві живопису. Галерея зображень прекрасного юнака, прикутого до могутніх крижів дикого коня, з'явилася у Франції на початку XIX ст. Картина "Паж Мазепа" (1820 р.) художника Теодора Жеріко (1791-1826) була першою ілюстрацією легенди, де поєдналися підступність і кохання, сила і безпорадність, молодість і старість - ідеальний сюжет для живописців-романтиків.

Орас Верне (1789-1863) створив серію зображень за поемою Дж. Байрона: "Мазепа серед коней" (1825), "Мазепа, прив'язаний до коня" (1826), "Мазепа серед вовків" (1826). Картини доповнювали одна одну різними ракурсами бігу коня - "невтомного, дикого, без упину". Драматизм сюжету, контрастність образів і кольорів надихнули багатьох художників світу на повторення полотен Ораса Верне, серед них англійський художник Джон-Фредерік Херрінг, польський майстер Петро Михайловський, російський живописець польського походження Олександр Орловський.

Монументальне полотно "Страждання Мазепа (катування Мазепа)" (1827) принесло славу французькому художнику Луї Буланже (1806-1867). На тлі старого замку живописець зобразив початок драматичної гонки, коли дужі слуги під наглядом польських шляхтичів розпинають юнака на коні. Відомий французький живописець Ежен Делакруа (1798-1863) для картини "Покарання Івана Мазепа на коні" (за легендою) (1828) обрав фінальний момент легенди - смерть коня. Видатний майстер за допомогою пластики зображення, гри світла і тіні зумів передати страждання скутого героя, який відчув близьке дихання смерті.

Епізод поеми Байрона, коли козачка-рятівниця знаходить юнака на бездиханному коні, зобразив французький художник Теодор Шасеріо (1819-1856) на картині "Козачка біля тіла Мазепа, прив'язаного до коня" (1851). Але центральним, як і на попередніх полотнах, залишився образ Мазепа - романтичний страдник за кохання.

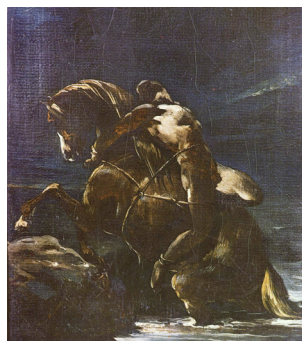

1. Розкажіть, які епізоди з поеми Дж. Байрона ілюструють полотна художників О. Верне, Е. Делакруа, Т. Шасеріо.

2. Доведіть, що художники XIX століття романтизували образ українського гетьмана Івана Мазепа.

Орас Верне.
Мазепа серед вовків.
1826 р.

Теодор Жеріко. Паж
Мазепа. 1820 р.

Теодор Шасеріо. Козачка біля тіла Мазепа,
прив'язаного до коня. 1851 р.